

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

לפני כבוד השופט אברהם רובין

העותרת מילי עשור

נגד

המשיב מדינת ישראל - משרד התחבורה

פסק דין

1. עתירה שעניינה סירובו של המשיב לרשום במרשם כלי הרכב את רכבה של העותרת, מתוצרת מרצדס – בנץ, אותו היא ייבאה לישראל באמצעות יבואן זעיר, ולהפיק עבורו רישיון רכב (החלטת המשיב צורפה כנספח 4 לעתירה). את הרכב האמור רכשה העותרת בסכום של כ- 650,000 ₪, ובנוסף היא שלמה בגינו למדינה מיסים בסכום של 326,324 ₪. סירובו של המשיב לרשום את הרכב נעוץ בעובדה שחלפה יותר משנה מאז שיוצר הרכב ועד שהתבקש רישומו, והיא מבוססת על הוראת דין מפורשת בנושא. טענת העותרת היא, כי מי שעסקו מטעמה בהליכי רישום הרכב הגישו למשיב מבעוד מועד את הבקשה לרישום, זאת באמצעות הנחת מסמכי הרכב, כמקובל, על דלפק עובדת משרד הרישוי הרלוונטית לעניין, אלא שהמסמכים אבדו במשרד הרישוי.

2. התשתית הנורמטיבית הנוגעת לעניין פשוטה ואין לגביה מחלוקת. סעיף 2 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], קובע כי :

"לא ינהג אדם רכב ולא ירשה לאחר לנהוג רכב שברשותו, אלא אם נרשם הרכב בהתאם להוראות פקודה זו ויש עליו רישיון רכב תקף שניתן לפי הפקודה".

בהתאם ובהשלמה להוראה זו קובע סעיף 85 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, תשע"ו – 2016 (להלן – "חוק רישוי שירותים"), כי :

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

"משווק רכב ירשום את הרכב על שם הקונה בטרם מסירת החזקה בו לקונה".

המונח "משווק רכב" מוגדר בסעיף 2 לחוק רישוי שירותים ככולל "יבואן מסחרי", והמונח "יבואן מסחרי" מוגדר אף הוא באותו סעיף, והוא כולל "יבואן זעיר". נזכיר, במקרה שלפניי יבאה העותרת את רכבה באמצעות יבואן זעיר (סעיף 7 לעתירה). תקנה 282(א)(3) לתקנות התעבורה, תשכ"א – 1961, שהיא ההוראה החשובה לענייננו, קובעת כי:

"282(א) לא יירשם רכב ולא יינתן עליו רישיון, אלא אם כן –

.....(1)

.....(2)

(3) טרם חלפו 12 חודשים ממועד ייצורו....".

יצוין, כי בהמשך הוראת סעיף קטן (3) מנויים מקרים בהם ניתן לרשום רכב במרשם חרף העובדה שחלפו 12 חודשים ממועד ייצורו, ביניהם רכב שיובא בייבוא אישי, אותו ניתן לרשום אף אם חלפו 12 חודשים מעת ייצורו ובלבד שלא חלפו 24 מעת ייצורו, ברם הוראה זו לא חלה על העותרת, אשר לא יבאה את רכבה בייבוא אישי, אלא באמצעות יבואן זעיר. תקנה 269(א) לתקנות התעבורה מעניקה לרשות הרישוי סמכות כללית לפטור כלי רכב מכל הוראות תקנות התעבורה העוסקות ברישוי כלי רכב, מלבד הוראת תקנה 282(א)(3):

"269(א) רשות הרישוי רשאית לפטור כל רכב מהוראות תקנה מתקנות

חלק זה למעט תקנה 282(א)(3),....".

לנוכח ההוראות האמורות הסכים ב"כ העותרת, כי בית המשפט יוכל להושיט סעד לעותרת רק אם יגיע למסקנה כי אכן מי מטעמה הגיש מבעוד מועד את מסמכי הרכב לרישום במשרד הרישוי, וכי אלו אבדו בשל מחדל של משרד הרישוי (עמ' 1 ש' 11-13).

3. על רקע האמור נפנה לבחון את עובדות המקרה מושא העתירה.

רכבה של העותרת יוצר בחודש אוקטובר 2020, ומכאן שעל פי הוראות הדין האמורות הוא היה אמור להירשם במשרד הרישוי לא יאוחר מסוף חודש אוקטובר 2021. הרכב יובא לישראל על ידי יבואן זעיר ביום 30.6.21. ביום 12.7.21 וביום 21.7.21 הדפיס היבואן עבור

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

- 1 הרכב שני רישיונות זמניים, שכל אחד מהם היה בתוקף למשך 48 שעות. רישיונות זמניים
2 אלו הופקו, ככל הנראה, לצורך ביצוע מבחני תקינה ורישוי לרכב במכון רישוי מורשה.
3 מבחנים אלו בוצעו ביום 15.7.21 (נספח 8 לעתירה).
4 לטענת המשיב, היבואן הנפיק ביום 23.11.21 רישיון זמני נוסף לרכב (נספח א לכתב
5 התשובה), ברם לטענת העותרת מדובר בטעות של המשיב. ב"כ העותרת טען בדיון, כי ביום
6 23.11.21 שולמה אגרה בגין הרישיון הזמני מיום 12.7.21 (נספח 7 לעתירה), ועל כן נרשם
7 בטעות אצל המשיב כי הונפק רישיון זמני שלישי באותו מועד. יצוין, כי לא הוברר עד תום
8 מדוע בחודש נובמבר 2021 הוחתם בחותמת בנק הדואר רישיון שתוקפו היה ליומיים, מיום
9 12.7.21 עד ליום 14.7.21, דהיינו לתקופה שמוקדמת בארבעה חודשים לתאריך חותמת
10 הבנק.
11 מכל מקום, לטענת העותרת עוד באותו החודש, יולי 2021, הניח שליח מטעם היבואן ומכון
12 הרישוי, מר גדעון כהן, על דלפק עובדת משרד הרישוי הרלוונטית, את מסמכי הרכב
13 לרישום. לטענת העותרת כך עשה מר כהן בהתאם לנוהל המקובל, לפיו הוא היה מניח את
14 הטפסים על הדלפק ושב לאחר מספר ימים לאסוף את רישיון הרכב הקבוע (סעיפים 24-25
15 לעתירה). דא עקא, שבמקרה זה, מעשה שטן, לא הופק רישיון קבע לרכב. חרף זאת נמסר
16 הרכב לעותרת על ידי היבואן, זו ביטחה אותו לדבריה כדין (נספח 9 לעתירה), ולאחר מכן
17 נהגה בו במשך שנה תמימה מבלי שהונפק לו רישיון כדין. לטענת העותרת, לא היא ולא מי
18 שטיפל ביבוא רכבה וברישוי שלו שמו לב לתקלה, עד שבתום שנת השימוש הראשונה ברכב
19 היא שמה לב לכך שלא קבלה הודעה על הצורך לחדש את רישיון הרכב. או אז, פנתה
20 העותרת לבא כוחה, אשר פנה למשרד הרישוי ביום 16.8.23 בבקשה לרישום הרכב (נספח
21 3 לעתירה). בפנייה זו נטענה לראשונה בפני המשיב הטענה לפיה מסמכי רישום הרכב הוגשו
22 למשרד הרישוי במועד ואבדו שם. המשיב סירב לרשום את הרכב, ומכאן העתירה שלפניי.
23
24 4. אם כן, במקרה שלפניי השאלה המרכזית שטעונה הכרעה היא האם הוכח שהעותרת או מי
25 מטעמה הגישו במועד את מסמכי הרישום למשיב, וכי אלו אבדו אצלו. נקודת המוצא
26 לצורך ההכרעה בעניין זה היא חזקת התקינות המינהלית אשר חלה על הרשות. על פי חזקה
27 זו: **"נקודת המוצא לדיון בכל פעולה מינהלית היא ההנחה בדבר תקינותה"** (ד' ברק-ארז
28 **משפט מינהלי – משפט מינהלי דיוני** (2017) עמ' 25). משמעותה המעשית של החזקה
29 האמורה בהתדיינויות בין הפרט לרשות דומה למשמעותו של הכלל לפיו "המוציא מחברו
30 עליו הראייה" (שם, שם). לחזקת התקינות השלכות מעשיות במישורים שונים של המשפט
31 המינהלי – חוקיות מעשי המינהל (י' זמיר, **הסמכות המינהלית** (מהדורה שנייה) (2011)
32 עמ' 74 ה"ש 5), אמינות נימוקי המנהל (זמיר בעמ' 1294), נטל הראייה בהתדיינויות
33 מינהליות וכו'. באשר לתחולתה ומשמעותה של החזקה במישור הראייתי נפסק כי:

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

1
2 **"מי שמשיג על עמדתה של הרשות נושא בנטל השכנוע של התשתית**
3 **העובדתית השנויה במחלוקת בין המשיג לבין הרשות, על כל המתחייב**
4 **מכך; ובמקום שבו נוצרת "שקילות עובדתית", פועלת השקילות לזכות**
5 **הרשות, הנהנית, בין היתר, גם מן החזקה ש"מעשיה נעשו כדין".**
6 **(בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת (16.11.24);**
7 **וראו גם – י' זמיר הסמכות המינהלית (מהדורה שנייה) (2011) עמ' 1120-**
8 **1119).**

9
10 אפילו היינו אומרים כי חזקת התקינות איננה מחייבת לצאת מנקודת מוצא לפיה מוטל על
11 העותרת נטל השכנוע, הרי שעקרונות דיני הראיות הכלליים מחייבים גם הם לצאת מאותה
12 נקודת מוצא, שכן נפסק לא פעם, הן בהתדיינויות מנהליות הן בהתדיינויות אזרחיות, כי:
13 **"על בעל דין להוכיח טענה המקדמת את עניינו" (עע"מ 7990/20 שירותי בריאות כללית נ'**
14 **מועצה מקומית חצור הגלילית (1.6.23); ע"א 4612/95 מתתיהו נ' שטיל פ"ד נא (4) 769,**
15 **780 (1997).**

16 כל שנכתב לעיל בוודאי תקף למקרים, כמו המקרה שלפניי, בהם אדם טוען להתרחשות
17 החורגת מסדר הדברים הרגיל, כגון אובדן של מסמכים.

18
19 5. בעתירה שלפניי לא הניחה העותרת תשתית עובדתית מינימלית שיש בה כדי לשכנע
20 שמסמכי הרכב המדובר אכן הוגשו למשיב לפי הנוהל המקובל. אכן, לעתירה צורפו
21 תצהירים של אלו שפעלו מטעם העותרת לרישום הרכב, ברם בהעדר מעקב מסודר מטעמים
22 לגבי המסמכים שהגישו בכל יום ויום למשיב אין בידיהם להצהיר כי הם זוכרים שהוגשו
23 מסמכי הרכב הקונקרטי בו עסקינן, או שיש בידיהם רישום פנימי המלמד לכאורה שהם
24 הוגשו. בהקשר זה יש לציין, כי מר כהן הבהיר במהלך הדיון בעתירה כי הוא נוהג להגיש
25 מסמכים למשרד הרישוי כמעט כל יום, וכי בכל פעם הוא מגיש מסמכים של מספר כלי רכב
26 (עמ' 3 ש' 24-25). במצב דברים זה הנחת העותרת לפיה המסמכים הוגשו למשיב ואבדו
27 במשרדיו איננה עדיפה על האפשרות שבשל תקלה הם לא הוגשו כלל.

28
29 6. ב"כ העותרת טען במסגרת הדיון בעתירה, כי אובדן מסמכים ומחדלים מנהליים אחרים
30 הם בבחינת דבר יום ביומו אצל המשיב (עמ' 1 ש' 15 ואילך). טענה זו יכולה אולי לסייע
31 לעותרת בהעברת הנטל אל כתפי המשיב, אלא שלא הונחה לה תשתית עובדתית של ממש.
32 ב"כ העותרת הפנה בהקשר זה לעתירה שהגיש בעניינו של אדם אחר אשר הסתיימה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

1 בהסכמה לרישום כלי רכב באיחור (עע"מ 2873/22 אמסלם נ' מדינת ישראל (2.1.23)),
2 אולם אין בפסק דין זה כדי ללמד על פגמים ומחדלים שיטתיים בפעולת המשיב.
3
4 7. משהגענו לכאן ניתן היה לסיים את הדיון ולהורות על דחיית העתירה לאחר שלא הוכחה
5 התשתית העובדתית שנטענה בה. ואולם, למעלה מן הצורך אתייחס להלן למספר תמיהות
6 העולות מסיפור המעשה המפורט בעתירה, ומן המסמכים שצורפו אליה, אשר יש בהן כדי
7 להטיל צל על מהימנות הנטען בעתירה.
8 ראשית, יש לתמוה כיצד העותרת כמי שרכשה במיטב כספה רכב יוקרתי השלימה עם
9 העובדה שבמשך שנה שלמה היא לא קבלה לידיה רישיון רכב קבוע. ב"כ העותרת טען כי:

11 **"אדם מן הישוב יודע שהרכב עבר טסט ותקינה וכל מה שנותר זה לקבל**
12 **את הרישיון בדואר.... אדם מן הישוב לא עוקב ביום יום מה קורה עם**
13 **הרישיון הקבוע. סביר שהוא מתעורר בטסט כי עברה שנה...."** (עמ' 2 ש'
14 36 – עמ' 3 ש' 5).

15
16 טענה זו איננה משכנעת, אדם מן הישוב אשר משלם כסף טוב עבור שירות של ייבוא רכב
17 וטיפול ברישומו כדין, סביר שלפחות בפעם הראשונה שהוא מקבל את הרכב לידי יבקש
18 לראות שהונפק לו רישיון רכב.
19 שנית, לא פחות מהתהייה לגבי העותרת שלא ביררה מה עלה בגורל רישום רכבה, יש לתמוה
20 על אלו שטיפלו בעבודה ברישום הרכב על כך שהם לא עקבו אחרי קבלת הרישיון הקבוע.
21 הדעת נותנת שחלק משגרת העבודה של אלו העוסקים ביבוא, מכירה ורישום כלי רכב, הוא
22 מעקב אחרי הטיפול במסמכים שהגישו למשרד הרישוי. אין אלא לתהות האם העובדה
23 שמעקב כזה לא בוצע איננה מלמדת על אפשרות שהטפסים לא הוגשו לרישום כלל.
24 שלישית, מר כהן ציין בבית המשפט כי הוא נוהג להתייצב במשרד הרישוי בתדירות גבוהה
25 לצורך רישום כלי רכב, וכי בכל פעם הוא מגיש לפחות 5-7 "סטטים" של מסמכי רכב לרישום.
26 במצב דברים זה לא ברור מדוע לשיטת העותרת יש להניח שהטפסים אבדו במשרד הרישוי
27 בעוד שיתכן שהם כלל לא הוגשו לרישום.
28 רביעית, לא ברור כיצד ומדוע הרכב נמסר לידי העותרת לפני שהונפק לו רישיון קבוע, זאת,
29 לכאורה, בניגוד גמור להוראת סעיף 85 לחוק רישוי שירותים, אשר צוטט לעיל. עובדה זו
30 יכולה ללמד על כך שהעותרת ומי שעסקו עבודה ביבוא הרכב וברישומו לא הקפידו על
31 הוראות הדין, והיא מקרינה על אמינות טענותיהם של אלו בכלל, ועל הטענה לפיה הקפידו
32 להגיש את מסמכי הרישום במועד, בפרט.
33 חמישית, לא ברור כיצד בחודש יולי 2021 ביצעו היבואן או מכון הרישוי את מבחני הרישוי
34 והתקינה לרכב, שעה שבאותה עת לא היה בידי היבואן להציג רישיון רכב זמני שהוחתם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

בחותרמת בנק הדואר. ונזכיר, לפי טענת העותרת הרישיון הזמני הוחתם על ידי הבנק רק בחודש נובמבר 2021. יודגש בהקשר זה, כי ב"כ העותרת אישר בטיעונו ש: **"אין מחלוקת שהטסט והתקינה נעשו ביולי, ואין גם מחלוקת שאינני יכול לעשות טסט ותקינה אם אני לא משלם"** (עמ' 2 ש' 18-19).

שישית, העותרת טענה כי בטחה את הרכב בביטוח חובה ומקיף, והיא אף הציגה אישורים על כך (נספח 9 לעתירה). ואולם, עיון במסמכי ביטוח החובה שהוגשו במסגרת נספח 9 מלמד כי אלו נוגעים לרכב מרצדס בנץ מסוג S560 קופ שמשקלו נפח המנוע שלו לפי הפוליסה הוא 3982, בעוד הרכב שבו עסקין הוא רכב מרצדס בנץ GLE53 4MATIC שמשקלו 3050 ונפח המנוע שלו 2999 (רישיון רכב זמני ליום 12.7.21 – נספח 7 לעתירה). על פני הדברים לא מדובר באותו כלי רכב. אכן מספר הרישוי כלי הרכב בשני המסמכים זהה, ברם דומה שבכך יש רק כדי להגביר את המבוכה. וכאילו לא די בכך, יש סתירה בין מספר השלדה המצוין ברישיון הזמני שהופק לרכב ביום 12.7.21, למספר השלדה שנרשם במסמך ביצוע ריקול שהנפיק מוסד מרצדס, אותו הגישה העותרת במסגרת נספח 10 לעתירה.

לנוכח האמור קשה לבסס ממצא כלשהו על סמך דבריהם של העותרת או של מי שטיפלו מטעמה ברישום הרכב, כיוון שאלו לא פעלו, במקרה הטוב, באופן קפדני ומסודר.

8. בנוסף לאמור אציין, כי המשיב טען בכתב התשובה שבתקופה הרלוונטית לרישום הרכב על ידי העותרת הנוהל במשרד הרישוי היה כזה, שאדם אשר השאיר על הדלפק מסמכי רכב לצורך רישום היה מגיע עם שתי קבוצות מסמכים ומקבל חותמת "נתקבל" על אחת הקבוצות, כהוכחה לכך שהוא אכן הגיש את המסמכים לרישום. על פי הנטען בכתב התשובה, המשיב בדק במסמכיו אלו מסמכים הוגשו לרישום בחודש יולי 2021 מטעם מכון הרישוי שבו עבר רישוי רכבה של העותרת, אלא שרכבה של העותרת לא נמצא בין המסמכים (נספח ג' לכתב התשובה). בתגובה לטענה זו הגיש ב"כ העותרת, ללא נטילת רשות, טיעון כתוב בו נטען כי הרשימה כוללת רק כלי רכב שיובאו ביבוא אישי, זאת להבדיל מרכב העותרת שיובא באמצעות יבואן זעיר. לטענה זו לא הונחה כל תשתית, ולו בדמות תצהיר תומך, אך מכל מקום אינני נדרש לה לנוכח כל האמור לעיל, שדי בו כדי להביא לדחיית העתירה.

9. ב"כ העותרת הפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון בע"מ 2873/22 **אמסלם נ' מדינת ישראל** (2.1.23), בגדרו ניתן בהסכמה פסק דין המתיר את רישומו של רכב שיובא בייבוא אישי, זאת למרות שחלפו יותר מ-24 חודשים מעת ייצורו. הנסיבות באותו מקרה היו שונות מהעניין שלפניי, ועל כן אין בפסק דין זה כדי לסייע לעותרת. כך, שם היה מדובר ברכב

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

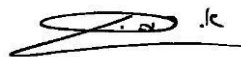
עת"מ 24-01-17286 עשור נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה

1 שיובא בייבוא אישי, וכן עמדה ברקע הדברים שם הוראת שעה, שתוקפה פג בינתיים, אשר
2 אפשרה השלמה של רישום רכבים שחלף המועד האחרון לרישומם.

3
4 10. אשר על כן, העתירה נדחית.

5
6 11. העותרת תישא בהוצאות המשיב בסכום של 10,000 ₪.

7
8 ניתן היום, י"א תמוז תשפ"ד, 17 יולי 2024, בהעדר הצדדים.

9
10
11
12

אברהם רובין, שופט